

Schoolontwikkelingsplan

De Dyk

2017-2021

Versie 2017

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1	Functie 'schoolontwikkelingsplan'	4
1.2	Relatie met strategisch beleidsplan OSG Piter Jelles.....	4
1.3	Relatie met andere plannen van de school.....	4
1.4	Het veranderende kader.....	4
2.	Algemene gegevens	5
2.1	Naam school, adres en schooltype.....	5
2.2	Bestuur.....	5
2.3	Schoolleiding en organisatie	5
2.4	Schoolgrootte	6
3.	Missie en visie	7
3.1	Missie van de OSG Piter Jelles.....	7
3.2	Missie van de school.....	7
3.3	Visie van de school.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.	Onderwijs en zorg	13
4.1	Onderwijsaanbod	13
4.2	Zicht op de ontwikkeling van leerlingen en de begeleiding.....	17
4.3	Didactisch handelen.....	19
4.4	Extra ondersteuning t.b.v. leerlingen die dat nodig hebben.....	22
4.5	Realisatie van de onderwijstijd.....	22
4.6	Samenwerking met andere partijen	22
4.7	Praktijkvorming/stages	23
4.8	Toetsing en afsluiting.....	25
4.9	Veiligheid	25

4.10	Pedagogisch klimaat	25
4.11	Resultaten	27
4.12	Sociale en maatschappelijke competenties.....	29
4.13	Vervolgsucces	31
5.	Personeel en organisatie	32
6.	Communicatie	33
7.	Financiën en materiaalvoorziening.....	33
8.	Evaluatie en kwaliteitsverbetering	35
8.1	Kwaliteitszorg	35
8.2	Kwaliteitscultuur	35
8.3	Verantwoording en dialoog	36

1. Inleiding

In januari 2017 heeft het bestuur van OSG Piter Jelles het nieuwe strategisch perspectief voor 2017-2021 vastgesteld. In het strategisch perspectief staat de ontwikkeling van de leerling centraal. Een ambitie die verder is uitgewerkt aan de hand van drie kernthema's: verbinden, verbeteren en vernieuwen. Verbinden gaat over het met elkaar vormgeven van passend en uitdagend onderwijs. Van belang daarbij is de aandacht voor de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van leerlingen. Verbeteren gaat over het streven om de kwaliteit van het onderwijs doorlopend te blijven verhogen. Vernieuwen gaat over het aanbieden van maatwerk; het creëren van differentiatie in het onderwijsaanbod om op deze wijze gepersonaliseerd leren mogelijk te maken.

1.1 Functie 'schoolontwikkelingsplan'

In dit schoolontwikkelingsplan is beschreven hoe De Dyk wil voldoen aan de basiskwaliteit en aan de (bestuurlijke) ambities van OSG Piter Jelles, beschreven in het nieuwe strategisch perspectief.

1.2 Relatie met strategisch beleidsplan OSG Piter Jelles

De drie kernthema's uit het strategisch perspectief 2017-2021 van OSG Piter Jelles (verbinden, verbeteren en vernieuwen) vormen het kader voor dit schoolontwikkelingsplan. Het plan geeft een praktische invulling en doorontwikkeling aan de betreffende thema's binnen de eigen organisatie.

1.3 Relatie met andere plannen van de school

In het schoolontwikkelingsplan wordt (soms) verwezen naar andere plannen van De Dyk. In deze plannen worden de beleidsvoornemens meer geconcretiseerd en geoperationaliseerd.

1.4 Het veranderende kader

De Dyk wil haar onderwijs zoveel mogelijk aanpassen aan de individuele

leerroutes van de leerling. Daarnaast wil de Dyk inspelen op de veranderende omgeving waarin leerlingen opgroeien (individualisering, automatisering en wetgeving).

De school wil een omgeving zijn waar leerlingen worden voorbereid op de maatschappij van een leven lang leren. Niet alleen qua kennis maar door het aanleren en ontwikkelen van diverse skills.

2. Algemene gegevens

2.1 Naam school, adres en schooltype

De Dyk, OSG Piter Jelles
Egelantierstraat 86
8924 EP Leeuwarden
058 8801600

dedyk@pj.nl

2.2 Bestuur

OSG Piter Jelles wordt aangestuurd door het College van Bestuur. De scholengemeenschap heeft een tweehoofdig college bestaande uit voorzitter Wiebe Wieling en lid Folkert Bangma. Het college laat zich ondersteunen door de directeuren die de dagelijkse leiding hebben over de verschillende scholen. College en directeuren bepalen samen de strategische koers van OSG Piter Jelles. De Raad van Toezicht controleert het College van Bestuur op de uitoefening van bevoegdheden en uitvoering van werkzaamheden.

2.3 Schoolleiding en organisatie

Dick Folkersma, directeur
Telefoon 058-8801601
Email : dfolkersma@pj.nl

Binne Jansma, adjunct directeur
Telefoon : 058-8801612
Email : bjansma@pj.nl

Nalin Mahmoud, Coördinator OOP
Telefoon : 058-8801610
Email : nmahmoud@pj.nl

2.4 Schoolgrootte

Per 1-12-2017

Management	3
Onderwijs ondersteunend personeel (OOP)	9
Onderwijs ondersteunend personeel , onderwijs gerelateerd	2
Onderwijzend personeel (OP)	27
Leraren in opleiding	4
Stagiaires	5
Vrijwilligers	3
leerlingen	414

3. Missie en visie

3.1 Missie van de OSG Piter Jelles

Met onze **missie** willen we uitdrukking geven aan ons gezamenlijke doel als scholengemeenschap:

Passend en uitdagend onderwijs bieden, zodat leerlingen geprikkeld worden maximaal rendement te halen uit hun talenten en gestimuleerd worden om als zelfstandige burgers goed hun weg te vinden in de maatschappij.

Onze gezamenlijke missie komt terug in onze **ambities**:

- we laten leerlingen groeien door de diversiteit van hun talenten aan te spreken
- we betrekken ouders/verzorgers bij het onderwijs- en leerproces van hun kind
- we blijven nieuwsgierig en maken met elkaar een inspirerende leeromgeving
- we staan samen sterker en maken gebruik van elkaars ervaringen en leren actief van elkaar

3.2 Missie van de school

De samenleving kenmerkt zich enerzijds door een steeds verdere individualisering en anderzijds door een toenemende behoefte aan het vermogen tot samenwerken. Niet alleen de leeromgeving dient daarop afgestemd, maar ook de ontwikkeling van het personeel. Die ontwikkeling dient gericht te zijn op wat jonge mensen moeten leren om kansrijke deelnemers aan de samenleving van morgen te worden.

Binnen die context heeft De Dyk het volgende motto: veilig, verbindend en vernieuwend. In de missie is dit motto is als volgt uitgewerkt:

Veilig:

- De Dyk is een kleinschalige school voor Mavo/Havo.

- De pedagogische relatie tussen leerling en docent staat centraal: 'gekend worden'; 'er mogen zijn', 'wederzijds vertrouwen' en 'hoge verwachtingen' zijn hierbij kernbegrippen.
- Het onderwijs wordt gegeven door docenten die hun vak verstaan en het leerproces kunnen begeleiden.
- De zorg is op maat en wordt ingevuld door daartoe opgeleide vakmensen.

Verbindend:

- De Dyk richt zich daarom niet alleen op onderwijsinhoud, maar koppelt dat aan de normen en waarden die wij belangrijk vinden. Wij werken aan de ontwikkeling van het burgerschap van de leerlingen.
- De docent van De Dyk verbindt zich aan dat normatieve karakter van het docentschap. Hij heeft een voorbeeldfunctie, is zich daarvan voortdurend bewust en gedraagt zich daarnaar. Dit beperkt zich niet tot werktijden doch in alle situaties binnen of buiten school waar hij of zij in contact treedt met leerlingen.
- De Dyk verbindt ouders aan de schoolloopbaan. Er is veelvuldig en zorgvuldig contact over het verloop van hun schoolloopbaan en hun wel en wee.
- De Dyk verbindt leerlingen aan hun schoolloopbaan: we stimuleren hen in toenemende mate zelf keuzes te maken en verantwoordelijkheid te nemen.
- In het onderwijs op De Dyk is samenhang: in de lessen wordt de samenhang tussen vakken en binnen vakgebieden zichtbaar.
- Het onderwijs is ook verbonden met de wereld om ons heen; de ontwikkeling van een route met aandacht voor technologie is daar een voorbeeld van.
- De Dyk verbindt leerlingen met hun talenten: wij stimuleren talentontwikkeling door middel van het aanbod van een ITTL, sportstroom en een theaterstroom, daarnaast hebben de leerlingen de mogelijkheid extra vakken te volgen en de mogelijkheid om één jaar eerder examen te doen in een vak.
- Ten slotte verbinden wij onszelf aan leren en ontwikkelen: wij willen het maximale uit onszelf te halen, de eigen grenzen verleggen, met innovatieve oplossingen komen, nieuwe kennis en vaardigheden verwerven, leerlingen inspireren en samenwerken.

Vernieuwend

- In het onderwijs wordt variëteit in leeromgevingen aangeboden, opdat rekening wordt gehouden met de verschillen tussen leerlingen in leervoorkeur; ook in de begeleiding toont de school dat rekening wordt gehouden met verschillen tussen leerlingen.
- De Dyk speelt in op de digitalisering van de samenleving, er wordt gebruik gemaakt van nieuwe informatiedragers, zoals PC's, netbooks, laptops, tablets of de opvolgers daarvan.
- De Dyk combineert kerndoelen en eindtermen met vaardigheden die passen bij deze tijd en maatschappelijk relevant zijn – de 21st century skills. Daarmee verschuift de focus van kennisoverdracht naar kennisconstructie.

3.2 Onze motivatie

Wij zijn ons bewust dat kinderen van grote waarde zijn voor de toekomst van onze samenleving. Wij stellen ons daarom in ons werk in dienst van het opgroeiend kind. Wij willen daarbij de volgende waarden hanteren: liefde, tijd en aandacht voor de ander, je verantwoordelijk voelen voor de wereld en bereid zijn opnieuw te beginnen. Wij beseffen dat de middelbare schooltijd van groot belang is voor de rest van je leven en dat het uitmaakt hoe wij met kinderen omgaan. Wij houden van het werken met kinderen. Wij beseffen dat kinderen kwetsbaar zijn en willen hen steunen weerbaar te worden. Wij vinden het dan ook geweldig dit werk te mogen doen.

3.3 Visie op leren

In onze visie staat de ontwikkeling van de leerling centraal. De vooraf vastgestelde leerdoelen bepalen de vorm van leren. Het hierbij passende leeraanbod (inhoud, niveau, volgorde en bron) en de begeleiding moeten zich aanpassen aan de leerling. Hiermee bedoelen we dat het leerdoel en de voorkeur van leren van de leerling centraal staan. Het onderwijs dient aan te sluiten bij en afgestemd te zijn op de onderwijsbehoefte van de leerling, het leerproces moet gepersonaliseerd zijn, zonder hierbij het einddoel uit het oog te verliezen. Ons onderwijs moet voldoen aan een drietal basisbehoeften van de lerende: relatie, competentie en autonomie. De veronderstelling is dat als leerlingen krachtig willen leren, ze actief bij de vormgeving van de drie basisbehoeften betrokken moeten zijn:

1. Een **relatie** van leerlingen met de andere leerlingen of de docent wordt versterkt als een leerling invloed heeft op de manier waarop er met hem of haar wordt omgegaan;
2. Leren wordt betekenisvoller voor een leerling als deze invloed heeft op wat er wordt geleerd en hoe er wordt geleerd, waardoor zijn gevoel van **competentie** toeneemt;
3. Wanneer een leerling zich betrokken weet bij belangrijke thema's in de eigen leer- en leefomgeving, versterkt dat de **autonomie** en daarmee de eigenwaarde van de leerling.

3.4 Kernthema's

De Dyk richt zich in de komende jaren op de verdere ontwikkeling van onderstaande thema's:

3.4.1 Kwaliteit

- De resultaten voor doorstroming, slagingspercentage en verschil CSE en SE zijn ten minste op het landelijke niveau;
- Het geven van kwalitatief goed onderwijs, daar waar mogelijk toegesneden op de onderwijsbehoefte van de leerling;
- Het realiseren van opbrengstgericht onderwijs;
- Het stimuleren van een actieve deelname van leerlingen aan het onderwijsproces;
- Het stimuleren van de eigen ambities en talenten van leerlingen door naast het standaard schoolaanbod ook keuzeprogramma's aan te bieden (o.a. sportklas, theaterklas, technologie) en leerlingen de mogelijkheid te bieden tot het volgen van extra vakken;
- Het realiseren van een excellente leerlingbegeleiding door het meerdaags en meerjarig mentoraat verder te ontwikkelen;
- Het vergroten van de professionaliteit van alle medewerkers.

3.4.2 Innovatie

- De digitalisering van maatschappij en onderwijs verwerken in het onderwijsaanbod.
- Kerndoelen en eindtermen combineren met een leerlijn vaardigheden; die leerlijn ook koppelen aan een beoordeling m.b.v. rubrics.

- ICT wordt ingezet om leerlingen uit te dagen beter te presteren.
- Het ontwikkelen van een op vraag gebaseerde onderwijsbehoefte en het organiseren van de school op basis van die behoefte in plaats van een onderwijsaanbod en een organisatie op basis van aanbod.
- Met digitaal leermateriaal ondersteunt en faciliteert de school vormen van gepersonaliseerd leren, individuele leerroutes en adaptief toetsen.

3.4.3 Samenwerking

- Het realiseren van een veilig schoolklimaat, door bijdragen van personeel, leerlingen en ouders. Dat houdt in dat personeel zich ook buiten het klaslokaal en buiten de lestijden verantwoordelijk voelt voor het schoolklimaat; dat leerlingen hun burgerschap ontwikkelen door een bijdrage te leveren aan de realisatie van dat schoolklimaat en dat ouders de regels die dat schoolklimaat mogelijk maken legitimeren.
- Werken aan burgerschap door leerlingen zowel binnen de school schoolbrede verantwoordelijkheden toe te delen als in buitenschoolse situaties in aanraking te brengen met hun rol als burger;
- Het ontwikkelen van een lerende organisatie en een professionele cultuur;
- Met de havo's van Piter Jelles werken aan een motiverend opstroomprogramma;
- ROC's te betrekken bij het onderwijs in de bovenbouw om zodoende het keuzeproses te verbeteren.

3.5 Ontwikkel activiteiten

In hoofdstuk 4 wordt per onderdeel een beschrijving gegeven van de ontwikkeling op de Dyk. Daar waar in schooljaar 2017-2018 een grote en eenmalige ontwikkeling plaats gaat vinden wordt deze SMART uitgewerkt. Als er wel een aanpassing plaatsvindt maar die past binnen het reguliere proces van evalueren en aanpassen wordt dit niet SMART uitgewerkt.

Voor beschrijvingen van procedures en werkwijzen wordt verwezen naar de schoolgids, reglementen en/of procedure beschrijvingen.

In onderstaande tabel een overzicht van de activiteiten waarbij aangegeven staat hoe deze ontwikkeling past binnen het strategisch perspectief van Piter Jelles.

SMART geformuleerde ontwikkelingen		Strategisch perspectief		
Paragraaf	omschrijving	Verbinden	Verbeteren	vernieuwen
4.1	ITTI	X	X	X
	Uitbouwen talentroutes	X	X	X
	HAVO-route	X	X	X
4.2	Leerlingenbespreking	X	X	
4.3	Effectieve P-lessen	X	X	
4.7	Burgerschap	X	X	X
4.10	Afspraken en regels	X	X	
4.11	Examenresultaten op orde		X	
7.0	Formatie		X	
Reguliere ontwikkelingen		Strategisch perspectief		
Paragraaf	Omschrijving	Verbinden	verbeteren	vernieuwen
4.3	Taalbeleid		X	X
4.6	LOB programma	X	X	X
Ontwikkelingen 2018 e.v.		Strategisch perspectief		
Paragraaf	Omschrijving	Verbinden	Verbeteren	Vernieuwen
4.8	Formatief toetsen		X	X
4.9	Leerlingenparticipatie	X	X	X
4.12	Leerlijn vaardigheden	X	X	X

4. Onderwijs en zorg

Onderwijsproces

4.1 Onderwijsaanbod

Op de Dyk wordt Mavo onderwijs aangeboden van klas 1 t/m 4. De mogelijkheid is er om in klas 3 al examen te doen in een vak waardoor in het vierde ruimte ontstaat om een extra (zevende) vak te volgen of er ontstaat tijd en ruimte om meer aandacht te besteden aan de overgebleven vijf examenvakken.

Met ingang van schooljaar 2017-2018 wordt ook Havo onderwijs aangeboden. Gestart wordt in leerjaar 1 waarna het jaarlijks verder uitgebouwd wordt. De Havo leerlingen zitten samen in één klas met de Mavo leerlingen. Hiermee wordt bevorderd dat ook mavo leerlingen worden uitgedaagd om één of meerdere vakken op een hoger niveau te volgen.

De talentontwikkeling in de sportstroom en theaterstroom loopt volop. We zien wel dat het aantal leerlingen dat blijft deelnemen tot en met het examen klein is, voor de theaterklas geldt zelfs kleiner dan gewenst. De oorzaken hiervoor liggen mogelijk in de verzakelijking van het onderwijs: ouders en leerlingen kijken vaker verder vooruit: vergroot de keuze van mijn kind de kans op werk? Mede daardoor zien we een groei van de ontwikkelde talentstroom techniek en daarmee een groei van het aantal leerlingen dat in klas 3 kiest voor natuurkunde en/of scheikunde.

De komende jaren wordt de ITTL stroom verder geïmplementeerd en uitgebreid

Gepersonaliseerd leren is de trend. Het concept van De Dyk biedt met de 13 P- en O-lessen daartoe veel ruimte. In de vakwerkplannen beschrijft iedere vakgroep hoe zij gepersonaliseerd leren in de lessen vorm krijgt.

PLAN	Domein	<i>Implementatie ITTL</i>
	Ambitie	<i>ITTL is een 7de vak. Leerlingen doen in het vierde jaar schoolexamen, geen centraal examen. Er is een examenprogramma aanwezig (opgesteld door Platform ITTL).</i>
DO	Activiteiten	<i>Er is een programma voor de derde en vierde klas ontwikkeld. Deze draait nu, maar zal de komende jaren worden doorontwikkeld (ook in verband met de technische ontwikkelingen en trends)</i>
	Actienemer	<i>Yvonne Procée</i>
	Bij betrekken	<i>Carla van den Brandt (extern) Taede Hans Alzerda (voor lego)</i>
	Resultaat	<i>In het derde jaar leren de leerlingen de basis van het vak. Aan het einde van het derde jaar blijven de leerlingen over die IT-talent hebben. In het vierde jaar maken de leerlingen een meesterwerk. Deze wordt gepresenteerd en hier halen ze hun eindcijfer op.</i>
CHECK	Indicator	<i>Examenprogramma ITTL Externe Audit is mogelijk.</i>
	Instrument	<i>Iedere opdracht wordt gecontroleerd welke leerdoelen behaald zijn.</i>
	Norm	<i>Examenprogramma</i>

Domein	<i>Uitbouwen en verbeteren dan de verschillende talent routes</i>
Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Minimaal één keer per twee weken wordt een bericht geplaatst(lee info, facebook,site, filmpjes)</i> • <i>Tijdens CUP uren worden toernooien georganiseerd</i> • <i>Activiteiten van de sportklas integreren in andere activiteiten van school</i>
Activiteiten	<i>Vullen van de info's iedere week</i>
Actienemer	<i>Stefan van der Pal en Silvan Glas</i>
Bij betrekken	<i>Eventueel cultuurreporters en eventueel Yvonne P die het op de site zet. + eventueel (sportklas)leerlingen die helpen</i>
Resultaat	<i>Stukjes info, mensen weten wat er speelt, op de hoogte worden gehouden.</i>
Indicator	<i>Bijdragen aan info en activiteiten op de jaarkalender</i>
Instrument	<p><i>Waarmee checken we</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Elkaar wijzen op (Silvan en Stefan) wie schrijft welke week een stukje of stuurt een filmpje naar Yvonne</i> • <i>Geen specifiek instrument voor nodig</i>
Norm	<p><i>Waaraan moet het voldoen</i></p> <p><i>Aantal foto's, duidelijk filmpje, stukje tekst + uitleg</i></p>
Evaluatie en planning	<ul style="list-style-type: none"> • <i>We zijn al begonnen met het vullen van de info's</i> • <i>Organiseren van Cup uren (voetbaltoernooi onderbouw / bovenbouw is al begonnen maar dan niet onder de organisatie van sportklas</i>

PLAN	Domein	<i>HAVO onderwijs implementeren</i>
	Ambitie	<i>Een volwaardige 5 jarige Havo opleiding aanbieden op de Dyk</i>
DO	Activiteiten	<i>Effectieve lessen in leerjaar één waarin zowel de Havo als de Mavo leerlingen goed aan bod komen.</i>
	Actienemer	<i>Hans Krabbendam en Michiel Frankot</i>
	Bij betrekken	<i>Docenten die aan klas 1 lesgeven</i>
	Resultaat	<i>Werkwijze voor het geven van gedifferentieerde, effectieve en efficiënte lessen waarin zowel Mavo en Havo leerlingen goed tot hun recht komen</i>
CHECK	Indicator	<i>Halverwege en einde van het schooljaar worden de resultaten van de Havo leerlingen vergeleken met Havo leerlingen van een andere locatie van Piter Jelles</i>
	Instrument	<i>Toetsen die op meerdere locaties worden afgenomen.</i>
	Norm	<i>Havo leerlingen moeten minimaal gelijk of hoger scoren dan leerlingen van een andere locatie van Piter Jelles</i>
ACT	Evaluatie en planning	<i>Scholing Uitwisseling ervaringen in teamoverleg Toetsen afnemen Evalueren</i>

Voeg in volgend schooljaar nieuwe tabel toe via: Invoegen > Tabel > Snelle tabellen

4.2 Zicht op de ontwikkeling van leerlingen en de begeleiding

Het mentoraat op De Dyk vervulde al een stevige rol; komende schooljaren wordt die rol vergroot. De persoonlijke keuzelessen, de mogelijkheid examen te doen in mavo 3 en de havo-route maken een nauwkeurige monitoring van de leerling door de mentor noodzakelijk. Het mentoraat is daarom zowel kwalitatief als kwantitatief herzien. Dat biedt opnieuw kansen onze begeleiding te verbeteren en vraagt opnieuw aandacht voor de ontwikkeling van de noodzakelijke vaardigheden van zowel mentoren als leerlingen.

Dagelijks is er een ingeroosterd moment waarop de mentor de leerlingen begeleidt. Vier keer per jaar (in de Dd Dyk doorbraakweek) wordt een leerlingenbespreking georganiseerd. Docenten geven van tevoren hun opmerkingen door, de mentor inventariseert en bepaald een aanpak. Deze aanpak wordt besproken.

De scholen hebben zorgplicht en Passend Onderwijs gaat een rol spelen. Dit betekent dat de school waar kind wordt aangemeld zorgplicht heeft. De school onderzoekt of het kind baat heeft bij een passend onderwijsprogramma en beoordeeld of de begeleiding geboden kan worden. Als er onvoldoende begeleiding geboden kan worden dan zoekt de school een passend alternatief in overleg met ouders. Van ouders wordt verwacht dat zij aangeven dat een kind extra ondersteuning nodig heeft. Om de extra begeleiding goed inhoud te kunnen geven kan school een beroep doen op het samenwerkingsverband Noord Fryslan om advies in te winnen en/of begeleidingstrajecten in te zetten. Van scholen wordt verwacht gericht te gaan kijken naar de ondersteuningsbehoefte van leerlingen en als er een ondersteuningsbehoefte is dit vast te leggen in een ontwikkelplan. Door de komst Passend Onderwijs, wordt er een groter beroep gedaan op de expertise binnen de school en dit maakt dat het belang om de zorg stevig neer te zetten op De Dyk groot is. De uitdagingen die daaruit voort komen zijn als volgt:

- Het doel is om volgend schooljaar de taken goed te implementeren en de zorg inhoud te geven volgens het passend onderwijs, zodat de zorg net als voorgaande jaren een duidelijke plaats binnen de school heeft en de ondersteuning voor leerlingen voldoende is.
- Van scholen wordt verwacht te gaan werken met ontwikkelingsplannen. Dit zal volgend jaar geïmplementeerd worden op De Dyk

PLAN	Domein	<i>Leerlingenbespreking</i>
	Ambitie	<i>Werkwijze ontwikkelen voor een effectieve en efficiënte leerlingenbespreking. Gepersonaliseerd leren houdt niet op bij de vaklessen maar komt ook tot uiting in de begeleiding buiten de lessen om</i>
DO	Activiteiten	<i>Regelmatig overleg tussen mentoren en medewerkers van Zorg & Begeleiding</i>
	Actienemer	<i>Medewerkers van Zorg & Begeleiding</i>
	Bij betrekken	<i>Mentoren</i>
	Resultaat	<i>Protocol / procedure van leerlingenbespreking</i>
CHECK	Indicator	<i>Halfjaarlijks wordt de werkwijze geëvalueerd in het teamoverleg</i>
	Instrument	
	Norm	<i>De leerlingenbespreking moet leiden tot een situatie dat docenten en andere medewerkers van elkaar weten wat er speelt met een leerling en welke aanpak en resultaat verondersteld wordt</i>
ACT	Evaluatie en planning	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Planning bespreken met medewerkers van Zorg & Begeleiding</i> • <i>Scholing</i> • <i>Bespreking in het team</i> • <i>Leerlingenbespreking opnemen in de jaarplanning</i>

Voeg in volgend schooljaar nieuwe tabel toe via: Invoegen > Tabel > Snelle tabellen

4.3 Didactisch handelen

Onderwijsconcept De Dyk

Op De Dyk wordt gewerkt met een bijzonder concept. Naast de twintig vaklessen volgen de leerlingen ook lessen voor extra ondersteuning. De leerling kiest wekelijks welke vakken hij gaat volgen tijdens de persoonlijke lessen (P-lessen). Tijdens deze lessen zitten leerlingen van klas één tot en met vier bij elkaar. De lessen hebben nog teveel het karakter van huiswerk maken en de docent houdt orde. In deze P-lessen moet meer les worden gegeven en/of gecoacht.

De buiten en binnen muren van het onderwijsconcept van de Dyk staan. Waar aan gewerkt moet worden in de inrichting en aankleding. Dit betekent dat het concept verder doorontwikkeld moet worden wat resulteert in meer gepersonaliseerd en gedifferentieerd lesgeven tijdens zowel de reguliere uren als de P-lessen.

ICT

Op De Dyk wordt vijf jaar met tablets gewerkt. In het gebruik van de tablet zijn nog grote verschillen tussen vakken en tussen docenten. Voor niet alle vakken is bruikbare content; het vaardigheidsniveau van docenten loopt sterk uiteen. Bij die vakken en docenten waar de tablet goed wordt ingezet, blijkt het een ondersteunend apparaat: het maakt de les leuker, het verhoogt de motivatie van de leerling en het maakt differentiatie makkelijker.

Het sectorakkoord is glashelder: het VO zal het gebruik van ICT in het onderwijs sterk moeten vergroten.

Taalbeleid

Vanaf 2010 wordt er in de school gesproken over en gewerkt aan taalbeleid en taalbewust onderwijs. Het programma GotIt is ingezet om de leerlingen via een persoonlijke ontwikkellijn te leiden naar niveau 2F. Door de mismatch tussen software en hardware is die ontwikkeling dit schooljaar vertraagd en soms tot stilstand gekomen. De sectie Nederlands is gevraagd met voorstellen voor beleid te komen.

PLAN	Domein	<i>Gepersonaliseerd en gedifferentieerd lesgeven</i>
	Ambitie	<i>Het onderwijs wordt meer en meer afgestemd op wat de leerling wil en nodig heeft. Afhankelijk van vak en docent kan bekeken worden hoe ver differentiatie en gepersonaliseerd werken kan gaan</i>
DO	Activiteiten	<i>Inventariseren wat de stand van zaken nu is (nulmeting)</i>
	Actienemer	<i>directie</i>
	Bij betrekken	<i>Werkgroep LC/LD docenten</i>
	Resultaat	<i>De docenten hebben kennis van gedifferentieerd werken en hebben deze kennis toegepast in hun lessen</i>
CHECK	Indicator	<i>d.m.v. lesbezoek</i>
	Instrument	<i>Waarmee checken we</i>
	Norm	<i>In iedere les moet minimaal één vorm van differentiatie voorkomen</i>
ACT	Evaluatie en planning	<i>Start zo spoedig mogelijk</i>

PLAN	Domein	<i>Effectieve P-lessen</i>
	Ambitie	<i>P-lessen worden door leerlingen gekozen omdat zij tijdens die lessen extra ondersteuning willen. De lessen zijn tot nu toe meer lessen waarin huiswerk wordt gemaakt dan momenten waarop les wordt gegeven.</i>
DO	Activiteiten	<i>In teamoverleg bespreken wat de situatie nu is (nulmeting). Navraag doen bij de leerlingen. Analyseren onderzoek VO-raad n.a.v. Leerlab</i>
	Actienemer	<i>Marco Schram</i>
	Bij betrekken	<i>Docenten</i>
	Resultaat	<i>Een richtinggevende notitie / checklist waarin beschreven staat aan welke eisen een P-les minimaal moet voldoen.</i>
CHECK	Indicator	<i>Tijdens lesbezoeken wordt het protocol getoetst</i>
	Instrument	<i>Aan de hand van een checklist waaraan een P-les kan/moet voldoen</i>
	Norm	<i>Checklist</i>
ACT	Evaluatie en planning	<i>Halverwege en eind schooljaar wordt het protocol geëvalueerd in het teamoverleg</i>

4.4 Extra ondersteuning t.b.v. leerlingen die dat nodig hebben

Het concept van De Dyk voorziet er in dat leerlingen die achterstanden oplopen of teveel onvoldoendes halen extra ondersteuning kunnen krijgen in de O-lessen. Deze momenten kunnen ook gebruikt worden door opstomers of leerlingen die zich oriënteren op een vervolg op het MBO.

Daarnaast kent de Dyk een uitgebreid palet aan individuele begeleiding voor leerlingen die daar behoefte aan hebben. Medewerkers van Zorg & Begeleiding coachen mentoren, verwijzen leerlingen en ouders naar derden of pakken de begeleiding zelf op.

In het ondersteuningsprofiel staat beschreven welke leerlingen op De Dyk onderwijs kunnen volgen en begeleid kunnen worden. Het aanbod aan begeleiding is ruim geformuleerd.

4.5 Realisatie van de onderwijstijd

Het concept van De Dyk voorziet er in dat alle leerlingen gelijktijdig starten en ook gelijktijdig eindigen op een dag. Er vallen geen lessen uit omdat in geval van lesuitval er altijd opvang is. Hierdoor wordt de norm voor onderwijstijd gehaald. De invulling van de verschillende soorten lessen behoeft een verdere ontwikkeling. Zie ook voorgaande paragrafen.

4.6 Samenwerking met andere partijen

De meeste leerlingen kiezen voor het MBO; een beperkte groep kiest voor Havo 4. Door gerichte loopbaanoriëntatie vanaf klas 1 ondersteunen we de leerlingen bij het kiezen van de juiste vervolgopleiding. Onze leerlingen gaan daarom op bezoek op het MBO en oud-leerlingen van De Dyk komen vertellen welke opleiding ze volgen en zij de overstap en aansluiting ervaren. Ook vertellen ouders over hun beroep op de speciale Careerday voor klas 2 en 3. We geven extra aandacht aan techniek gericht op meisjes in klas 1 tot en met klas 4: Girlsday in klas 1, speeddates in klas 2, vmbo-mbo

brug klas 3 en 4. We werken samen met MBO life science en het bedrijfsleven in het project Kaas, de skelterrace en de dag van procestechneek. Op deze wijze proberen we een goede overstap naar en aansluiting op de vervolgoopleiding te realiseren en verkeerde keuzes en uitval de te voorkomen. De decanen van de Havo-scholen van Piter Jelles komen voorlichting geven over doorstromen naar het havo na het behalen van het mavodiploma. Leerlingen die willen doorstromen naar het Havo kunnen vanaf klas 4 deelnemen aan onze Havo-route.

4.7 Praktijkvorming/stages

Op De Dyk wordt bij enkele vakken gewerkt met een portfolio. Het is de bedoeling komend jaar te starten met een eenduidig, door alle vakken gedragen portfolio, waarin in ieder geval alle activiteiten in het kader van LOB en Burgerschap zijn terug te vinden. Daarnaast passen hier resultaten van bijzondere prestaties, rubrics-beoordelingen van de vaardigheden goed in.

PLAN	Domein	<i>Burgerschap</i>
	Ambitie	Een meerjarige leerlijn burgerschap die aansluit op het mbo en geïntegreerd is in het puntensysteem van LOB. Activiteiten bestaan ook uit lesonderdelen van geschiedenis, maatschappijleer en aardrijkskunde waar dan gewerkt wordt met rubrics gericht op vaardigheden. Bijzondere activiteiten worden opgenomen in het het LOB-dossier en leiden tot vermelding op het plusdocement bij het examen.
DO	Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> - bijscholing volgen op dit onderdeel en zal een relevant netwerk aanleggen. - verbetering van de LOB map gericht op BOS-stage en careerday ism Michiel en Tessa - vakoverstijgende projecten met een maatschappelijk karakter zoals scholieren verkiezingen, lessen over vluchtelingen.

	Actienemer	Marco Schram, directie-lid spreekt secties aan. Periodiek overleg tussen coördinator en betrokken collega's is noodzakelijk.
	Bij betrekken	Michiel en Tessa en ondersteunend personeel bij de registratie van stages, versturen van uitnodigingen, etc. Sectie aardrijkskunde, maatschappijleer en geschiedenis maken in hun vakwerkplan inzichtelijk op welke wijze zij bijdragen aan burgerschap (SLO leerdoelen)
	Resultaat	LOB klapper met verbeterde bos-stage en careerday Uitleg in schoolgids over burgerschap, is sinds 2014 verplicht.
CHECK	Indicator	Tevredenheid bij mentoren en leerlingen en deelnemende begeleiders/ouders op careerday
	Instrument	Door middel van reflectieverslagen in de IOB klapper, evaluatie formulieren, stage bezoeken, enquête bij ouders die meedoen aan careerday.
	Norm	Gescoorde tevredenheid minimaal een 7. Verbeterpunten worden opgenomen in aangepaste planning. Is dit onderwerp onderworpen aan inspraak door medezeggenschap?
ACT	Evaluatie en planning	Nadeel is dat we eerst een part-time medewerker in dienst hadden die tevens als onderwijs assistent kon bijspringen. Nu moet het werk verdeeld worden onder mentoren, ondersteunend personeel en een LC-docent die als coördinator optreedt.

4.8 Toetsing en afsluiting

De meeste toetsen zijn in de afgelopen jaren OBIT-proof gemaakt. De genormeerde toetsen van het cito voor klas 1, 2 en 3 voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde worden inmiddels standaard afgenomen en bieden de secties handvatten voor differentiatie van het onderwijs. Het OBIT-model biedt de secties mogelijkheden hun onderwijs te analyseren en te verbeteren.

In het kader van ons doorontwikkelde concept zal de rol van toetsing verschuiven summatief naar formatief; de toets gaat een rol spelen in de ontwikkeling van het leerproces van de leerling.

Schoolklimaat

4.9 Veiligheid

Leerlingen die een betrokkenheid voelen bij de school zullen omgaan met de school alsof het hun eigendom is. Een voorbeeld hiervan is de leerlingen die in de keuken van de kantine werken (praktijkonderwijs de Brêge).

Leerlingen kunnen bij veel meer activiteiten op school worden betrokken dan nu het geval is. Ze kunnen meewerken in de mediatheek, pauzewacht, kunstclubs, toneel, feestcommissie, bijlesgeven aan eerstejaars etc.

Door eigenaarschap ook bij leerlingen te leggen zal het gevoel van veiligheid toenemen en het schoolklimaat verbeteren.

Voor alle scholen van OSG Piter Jelles is er een schoolveiligheidsplan. Hierin staat het beleid beschreven gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten. Daarnaast brengt De Dyk jaarlijks de schoolveiligheid in kaart d.m.v. een leerlingentevredenheid onderzoek. De resultaten hiervan worden gepubliceerd op www.scholenopdekaart.nl

4.10 Pedagogisch klimaat

De school is een bijzondere organisatie. We werken met allemaal professionals
die
allemaal

een verschillende werkwijze hebben. Dit moet ook zo blijven. Echter de doelgroep waarmee gewerkt wordt heeft behoefte aan eenduidigheid en structuur. Hiervoor worden afspraken gemaakt. In de praktijk blijkt dat het niet lukt om je te houden aan de afspraken laat staan een collega daarop aan te spreken. Gevolg is dat docenten op een eiland gaan / kunnen functioneren en dat leerlingen vooral bij onervaren docenten hun kans schoon zien.

PLAN	Domein	<i>Afspraken en regels</i>
	Ambitie	<i>We maken gezamenlijke afspraken en houden ons er aan! Omdat niet iedereen zich constant houdt aan afspraken, spreken we elkaar daarop aan.</i>
DO	Activiteiten	<i>In het teamoverleg worden werkvormen toegepast om elkaar aan te spreken te oefenen. De basis afspraken worden maandelijks aan de orde in het teamoverleg</i>
	Actienemer	<i>Dick Folkersma</i>
	Bij betrekken	<i>LC-LD docenten</i>
	Resultaat	<i>In de agenda van het teamoverleg wordt tijd gereserveerd voor oefeningen m.b.t. het aanspreken van elkaar</i>
CHECK	Indicator	<i>Hoe vaak worden werkvormen voor het leren van elkaar aanspreken geoefend</i>
	Instrument	<i>Evaluatie onder docenten</i>
	Norm	
ACT	Evaluatie en planning	<i>Twee maandelijks in het teamoverleg</i>

*Voeg in
volgend*

schooljaar nieuwe tabel toe via: Invoegen > Tabel > Snelle tabellen

Onderwijsresultaten

4.11 Resultaten

Op De Dyk verdiepen docenten zich meer en meer in de analyse van hun resultaten. Voor de examenresultaten wordt gebruik gemaakt van Wolf, voor de analyse van alle leerjaren is vorig jaar de OBIT-training gevolgd. Verder zijn aan de hand van de cito-volgtoetsen cognitieve verschillen tussen leerlingen voor Nederlands, Engels en wiskunde op een aantal onderdelen helder in beeld. Het onderwijs in die vakken wordt afgestemd op die verschillen. Daarnaast zijn er vakken die aan de hand van de resultaten die leerlingen scoren, het onderwijs afstemmen op verschillen in die resultaten.

Het concept van De Dyk werpt zijn vruchten af als het gaat om doorstroom. Qua examenresultaten zien we een neerwaartse lijn.

PLAN	Domein	<i>Examenresultaten op orde</i>
	Ambitie	<i>In het teamoverleg worden werkvormen toegepast om elkaar aan te spreken te oefenen. De basis afspraken worden maandelijks aan de orde in het teamoverleg</i>
DO	Activiteiten	<i>Vaksectie leggen vast welke aanpassingen zij doorvoeren in schooljaar 2017-2018, bespreken dit met de directie en evalueren gedurende het schooljaar</i>
	Actienemer	<i>Vaksectie voorzitter</i>
	Bij betrekken	<i>docenten</i>

	Resultaat	<i>Een overzicht met aanpassingen per vaksectie</i>
CHECK	Indicator	<i>Landelijke norm</i>
	Instrument	<i>Vergelijking tussen- en eindresultaten per vak vergeleken met vorig jaar en de landelijke norm</i>
	Norm	<i>Landelijke norm</i>
ACT	Evaluatie en planning	<i>Gesprekken plannen tussen vaksectie en directie Gesprek in vaksectie Vastleggen en implementeren wijzigingen</i>

Voeg in volgend schooljaar nieuwe tabel toe via: Invoegen > Tabel > Snelle tabellen

4.12 Sociale en maatschappelijke competenties

Op De Dyk is in de afgelopen jaren geen expliciete, vakoverstijgende aandacht besteed aan algemene vaardigheden als samenwerken, informatie verwerven en verwerken, plannen en organiseren en presenteren. Ook brengen we niet in kaart hoe leerlingen scoren op deze vaardigheden, terwijl ze wel belangrijk zijn voor een succesvolle (school)carrière.

In het Sectorakkoord worden de zogenaamde 21st century skills expliciet benoemd. Vaardigheden en competenties die horen bij de moderne kennissamenleving: samenwerken, probleemoplossend vermogen, ict-geletterdheid, creativiteit, kritisch denken, communiceren en sociale en culturele vaardigheden.

De komende jaren worden leerlijnen ontwikkeld voor de diverse vaardigheden. Aan de vaardigheid "plannen" wordt prioriteit gegeven in schooljaar 2017-2018.

PLAN	Domein	<i>Aanleren van de vaardigheid "plannen"</i>
	Ambitie	<i>Een leerlijn waarin beschreven staat hoe de vaardigheid plannen wordt aangeleerd, wie daarvoor verantwoordelijk is en wat per leerjaar verwacht wordt van een leerling</i>
DO	Activiteiten	<i>Onderzoek naar planningsmethodieken en opzetten van en leerlijn</i>
	Actienemer	<i>Hans Krabbendam</i>
	Bij betrekken	<i>docenten</i>
	Resultaat	<i>Een leerlijn waarin beschreven staat hoe de vaardigheid plannen wordt aangeleerd, wie daarvoor verantwoordelijk is en wat per leerjaar verwacht wordt van een leerlin</i>

CHECK	Indicator	<i>In P-lessen weten leerlingen beter wat ze moeten doen. Effectiviteit van de P-lessen nemen toe.</i>
	Instrument	<i>Enquête onder leerlingen</i>
	Norm	
ACT	Evaluatie en planning	<i>Start januari 2018, leerlijn opleveren per juni 2018</i>

4.13 Vervolgsucces

Er wordt zowel gemonitord hoe de leerlingen zich ontwikkelen vanaf de basisschool als hoe leerlingen presteren op het MBO als de Havo.

5. Personeel en organisatie

De cyclus van functioneren en beoordelen is de afgelopen jaren ontwikkeld en gestart. Inzet- voortgangs-, functionerings- en beoordelingsgesprekken maken deel uit van die cyclus. In overleg met het OP zijn de volgende aspecten benoemd die een rol spelen bij de beoordeling: lesobservaties, leerlingenquêtes, resultaten, rol in de school en het bekwaamheidsdossier. Afgelopen schooljaar is de eerste cyclus afgerond en heeft elke medewerker een formele beoordeling gehad.

De Dyk wil ruimte bieden aan de talentenontwikkeling van onze medewerkers door een stimulerende werkomgeving te scheppen. Daarbij geldt echter wel de beperking dat wat mensen willen, moet passen binnen de koers van de organisatie, binnen de afgesproken kaders. We verwachten namelijk dat ons personeel onze gezamenlijke missie uitdraagt en mee inhoud geeft.

Het Sektorakkoord spreekt duidelijke taal. Samen met de invoering van Passend Onderwijs per 1 augustus 2014 en wat is gezegd in paragraaf 4.3 over digitalisering zijn de kaders voor de professionalisering gezet.

Op het gebied van de professionalisering zijn de laatste twee jaren flinke stappen gezet. De kwaliteit van het onderwijsleerproces is sterk verbeterd, onderliggende documenten zoals vakwerkplannen zijn kwalitatief verbeterd, de analyses op grond van de cito-volgoetsen hebben gevolgen voor het onderwijs in de klas.

6. Communicatie

Communicatie vindt op verschillende wijze plaats op de Dyk. Wekelijks verschijnt een personeels-, ouder- en leerlingen infobulletin.

Daarnaast is een overzicht opgesteld wie verantwoordelijk is voor diverse activiteiten binnen school. Collega's weten wie ze waarvoor kunnen benaderen. Een probleem is nog het houden aan en elkaar aanspreken op gemaakte afspraken.

Voor de communicatie worden diverse media gebruikt zoals mail, nieuwsbrieven, facebook etc..

Met de afdeling communicatie worden de wervingsinstrumenten afgestemd.

7. Financiën en materiaalvoorziening

De Dyk heeft de beschikking over de volgende budgetten, namelijk:

- formatiebudget
- prestatiebox
- gratis lesmateriaal
- budget leer- en hulpmiddelen
- overige middelen
- tijdelijke projectmiddelen

Uit het formatiebudget worden alle (betaalde) medewerkers van De Dyk betaald. Onder alle betaalde medewerkers wordt verstaan:

- management = locatiedirecteur
- onderwijsondersteunend personeel
- niet onderwijs gerelateerde medewerkers = conciërge, administratie en dag)roostermaker
- onderwijs gerelateerde medewerkers = onderwijsassistent en pedagogisch medewerkster
- onderwijzend personeel

Voor schooljaar 2017-2018 is er m.b.t. de formatie naast het formatiebudget ook

geput uit de reserves en de prestatiebox gelden. Voor schooljaar 2018-2019 wordt het onderwijs georganiseerd binnen het formatiebudget.

PLAN	Domein	<i>formatiebudget</i>
	Ambitie	<i>Onderwijs aanbieden binnen de daarvoor beschikbare budgetten</i>
DO	Activiteiten	<i>Begin 2018 wordt een proef lessentoedeling gemaakt</i>
	Actienemer	<i>Dick Folkersma</i>
	Bij betrekken	<i>Binne Jansma</i>
	Resultaat	<i>Een lessen en taaktoedeling die past binnen het beschikbare budget</i>
CHECK	Indicator	<i>Wat wordt er gecheckt</i>
	Instrument	<i>Begroting en realisatie</i>
	Norm	<i>Nul lijn</i>
ACT	Evaluatie en planning	<i>In januari een proef lessen toedeling op basis van verwachte aantal leerlingen</i>

Voeg in volgend schooljaar nieuwe tabel toe via: [Invoegen > Tabel > Snelle tabellen](#)

8. Evaluatie en kwaliteitsverbetering

8.1 Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg en bijbehorend beleid van *locatie* is gericht op twee doelen: verbeteren en verantwoorden. Aan de hand van de behaalde resultaten passen we continu de PDCA cyclus toe om onze kwaliteit te verbeteren. Borging vindt plaats in dit schoolontwikkelingsplan, maar ook in: teamplannen, sectieverbeterplannen, ontwikkelplannen, persoonlijke ontwikkelplannen etc * Hiermee wordt er op zowel individueel, team, sectie als schoolniveau* verantwoording worden afgelegd.

Wanneer het gaat om kwaliteit, kan niet uitsluitend aan leerprestaties worden gedacht. Het gaat om het totale pedagogische en didactische klimaat van de school. De Dyk is aangesloten bij Kwaliteitscholen en neemt jaarlijks tevredenheidsonderzoeken af onder ouders en leerlingen. In 2020-2013 is gestart met het systematisch bevragen van leerlingen over de kwaliteit van de leraren, in 2013-2014 is gestart met het systematisch bezoeken van lessen.

8.2 Kwaliteitscultuur

De kwaliteit van een medewerker van Piter Jelles, is de basis voor ons onderwijs. Hier geldt dat wij ons moeten blijven ontwikkelen. Aan de hand van de bekwaamheidsdossiers en gesprekkencyclus komen we tot acties gericht op het onderhouden en ontwikkelen van de bekwaamheid en behalen van de juiste bevoegdheden. Mede hierdoor zorgen we ervoor dat ons onderwijs zodanig is ingericht dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

In het schooljaar 2017-2018 rond één collega haar studie af voor 2e graads bevoegdheid.

In het schooljaar 2018-2019 rond één collega haar studie af voor 2e graads bevoegdheid.

In schooljaar 2017-2018 ronden twee collega's hun beoordelingstraject af voor LC functie

8.3 Verantwoording en dialoog

Het schoolontwikkelingsplan is een dynamisch document dat jaarlijks wordt bijgesteld en waarvan op basis van bijzondere ontwikkelingen vanaf geweken kan worden.

Het is een plan van alle medewerkers van de locatie waarin iedereen op een eigenwijze een bijdrage kan en moet leveren.

De ontwikkeling worden ook gedeeld met zowel de Raad als de Resonans ouders.

In de info bulletins (ouders, medewerkers en leerlingen) wordt regelmatig gepubliceerd over de diverse activiteiten en ontwikkelingen